

Grondwettelijk Hof

PERSBERICHT
ARREST 159/2025

De substantiële vermindering van het belastbare bedrag waarop de taks tot vergoeding van de successierechten wordt geheven, die slechts geldt voor (i)vzw's en private stichtingen die actief zijn in bepaalde maatschappelijke sectoren, is ongrondwettig, maar het Hof handhaaft tijdelijk de gevolgen van de maatregel

Vzw's, ivzw's en private stichtingen moeten jaarlijks een « taks tot vergoeding van de successierechten » (ook gekend als « patrimoniumtaks ») betalen. Een wet van 28 december 2023 hervormt die taks. Die wet bepaalt dat de belastbare grondslag in beginsel bestaat uit het geheel van de bezittingen van de belastingplichtigen, waar die zich ook bevinden. Voor belastingplichtigen uit bepaalde sectoren (zorgsector, sportsector, onderwijssector, cultuursector, erkende maatwerkbedrijven, medische huizen, erkende geïntegreerde gezondheidsverenigingen en wijkgezondheidscentra, erkende dierenasielen en erkende centra voor private archieven) wordt de belastbare grondslag echter met 62,3 % verminderd. Wat het tarief van de taks betreft, wordt voorzien in een progressief tarief per schijf, gaande van 0 % tot 0,45 %. Verschillende rechtspersonen die aan die taks zijn onderworpen, vorderen de vernietiging van die nieuwe bepalingen.

Het Hof oordeelt dat de bestreden bepalingen de bevoegdheidverdelende regels niet schenden. Het is, volgens het Hof, evenwel discriminerend dat de vermindering van 62,3 % van de belastbare grondslag enkel voor bepaalde sectoren geldt. Op grond van de elementen die in de parlementaire voorbereiding worden aangevoerd, kan immers geen onderscheid worden gemaakt tussen de belastingplichtigen uit die sectoren en de andere vergelijkbare belastingplichtigen. Het Hof vernietigt bijgevolg de bepaling die in die vermindering voorziet, maar handhaaft de gevolgen ervan tot uiterlijk 31 december 2026.

1. Context van de zaak

De wet van 28 december 2023 « houdende diverse fiscale bepalingen » hervormt de taks tot vergoeding van de successierechten. Die taks, die jaarlijks verschuldigd is door vzw's, ivzw's en private stichtingen, beoogt de niet-inning te compenseren van erfbelastingen, welke het gevolg is van de eeuwigdurende bestemming van die rechtspersonen. Wat de belastbare grondslag betreft, bepaalt de wet van 28 december 2023 dat de taks in beginsel verschuldigd is op het geheel van de bezittingen van de belastingplichtigen, waar die zich ook bevinden. Voor de belastingplichtigen uit bepaalde opgesomde sectoren (zorgsector, sportsector, onderwijssector, cultuursector, erkende maatwerkbedrijven, medische huizen, erkende geïntegreerde gezondheidsverenigingen en wijkgezondheidscentra, erkende dierenasielen en erkende centra voor private archieven) wordt de belastbare grondslag echter verminderd : 62,3 % van de waarde van hun bezittingen wordt uit de belastbare grondslag uitgesloten. Het tarief van de taks is progressief gemaakt : 0 % op de eerste schijf van 50 000 euro; 0,15 % op

de schijf van 50 000,01 tot 250 000 euro; 0,30 % op de schijf van 250 000,01 tot 500 000 euro; 0,45 % op de bedragen boven 500 000 euro.

Verschillende rechtspersonen die aan die taks zijn onderworpen (met name de vzw's « Fédération Interdiocésaine des Bibliothécaires et Bibliothèques Catholiques », « Caritas Internationaal België », « Kom op tegen Kanker », « Agoria », « Global Action in the Interest of Animals », « Abbaye de Maredsous » en « Abbaye des Bénédictines ») vorderen de vernietiging van de betrokken bepalingen van de wet van 28 december 2023.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De bevoegdheidsverdeling

Verschillende verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden bepalingen het bevoegdheidsrechtelijke evenredigheidsbeginsel en het beginsel van de federale loyaliteit schenden (artikel 143, § 1, van de Grondwet). Die bepalingen doorkruisen volgens hen het fiscale beleid van de gewesten op het vlak van successierechten en onroerende voorheffing. De Vlaamse Regering sluit zich aan bij die kritiek van de verzoekende partijen.

Het Hof beklemtoont allereerst dat de bestreden bepalingen onder de fiscale bevoegdheid van de federale wetgever vallen. Het Hof oordeelt vervolgens dat het beginsel van de federale loyaliteit in acht wordt genomen, aangezien die bepalingen de uitoefening van de gewestelijke bevoegdheden in het kader van successierechten en onroerende voorheffing niet onmogelijk of overdreven moeilijk maken en het subsidiebeleid van de gemeenschappen en de gewesten niet doorkruisen. Het Hof merkt met name op dat de taks tot vergoeding van de successierechten een op zichzelf staande belasting is, waarvan de belastbare grondslag niet hoeft te worden afgestemd op die van het successierecht. Voorts zijn de nieuwe tarieven van de taks tot vergoeding van de successierechten niet dermate hoog dat zij een wezenlijke invloed hebben op het gewestelijke beleid. Het beginsel van de federale loyaliteit vereiste tot slot niet dat een vorm van overleg of van samenwerking plaatsvond vóór de aanneming van de bestreden bepalingen.

2.2. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie

Verschillende verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden bepalingen discriminerend zijn, in zoverre enkel de rechtspersonen uit bepaalde sectoren de vermindering van 62,3 % van de belastbare grondslag genieten.

Op grond van de parlementaire voorbereiding stelt het Hof vast dat de wetgever de toepassing van die vermindering op bepaalde sectoren om volgende redenen heeft verantwoord : (1) wat de zorgsector betreft, beoogt de wetgever de toegang tot zorgverlening niet duurder te maken en in het bijzonder te vermijden dat de hoogwaardige en kostelijke materialen en infrastructuur die de zorgsector nodig heeft, aanleiding geven tot een aanzienlijke bijkomende kost; (2) wat de sport-, onderwijs- en cultuursector betreft, beoogt de wetgever het beleid in die domeinen te ondersteunen, te vermijden dat een fiscale last wordt gecreëerd aan de aanbodzijde, terwijl de sport- en cultuurcheques een steun vormen aan de vraagzijde en, tot slot, rekening te houden met het universele recht op onderwijs; (3) wat de erkende maatwerkbedrijven, medische huizen en erkende dierenasielen betreft, neemt de wetgever hun zorgfunctie en hun nood aan hoogwaardige specifieke materialen en infrastructuren in aanmerking; (4) wat de erkende centra voor private archieven betreft, houdt de wetgever rekening met het feit dat die sector een belangrijke bewaarfunctie vervult en in vastgoed moet investeren.

Het Hof beklemtoont dat de wetgever de vrijstellingen en de fiscale verminderingen waarin hij voorziet, redelijk moet kunnen verantwoorden. Wanneer de verantwoording van een vrijstelling of een vermindering dermate ruim is dat zij in werkelijkheid ook voor andere categorieën van belastingplichtigen geldt dan degenen die de vrijstelling of de vermindering genieten, kunnen die andere categorieën niet op willekeurige wijze hetzelfde voordeel worden ontzegd. Volgens het Hof kunnen de voormelde elementen die in de parlementaire voorbereiding worden aangevoerd, niet redelijk verantwoorden dat de vermindering van de belastbare grondslag enkel voor de betrokken sectoren geldt. Op grond van die elementen is er immers geen onderscheid te maken tussen de belastingplichtigen uit die sectoren en de andere vergelijkbare belastingplichtigen. Het Hof oordeelt bijgevolg dat de kritiek van de verzoekende partijen gegrond is.

3. Besluit

Het Hof vernietigt de bepaling die voorziet in een vermindering van 62,3 % van de belastbare grondslag voor bepaalde sectoren (artikel 15, 2°, *b*), van de wet van 28 december 2023). Om echter te vermijden dat meerdere categorieën van belastingplichtigen met terugwerkende kracht worden geconfronteerd met een onvoorziene fiscale last, en om de wetgever toe te laten een nieuwe wetgeving aan te nemen, handhaaft het Hof de gevolgen van de vernietigde bepaling tot uiterlijk 31 december 2026.

Het Hof verwerpt de beroepen voor het overige.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnances vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via [LinkedIn](#)